



PĚSTOUNOVI | vydává RKC Chaloupka | občasník | prosinec 2020 | ZDARMA



Jiný pohled na pěstounství

Nela Boudová náhradní mámou

Chaloupka pomáhá s doučováním

Editorial



Doba „na dálku“

Když jsem přemýšlela, jaké téma by mělo mít další vydání Pěstounových, rozhodně jsem nechtěla nic jako pandemie, covid-19, nouzový stav, nemoc. No jo, ale vyhnout se tomu úplně nedá, protože letos nás tato doba prostupuje tak nějak všemi směry. Říkám jí doba „na dálku“. Na dálku se milujeme, na dálku se učíme, na dálku pracujeme, na dálku se bavíme, na dálku oslavujeme, na dálku hledáme cokoli, co nás odvede od všech změn, které nechápeme, natož abychom se s nimi naučili žít.

Od chvíle, kdy jsem mámou, se snažím, aby mé děti nežily na dálku, aby odložily mobil, tablety, aby si užívaly osobních setkání, vnímání emocí a říkaly vše do očí. Hm, letos to jde ztuha. A víte, čeho kromě všeho „na dálku“ je na mne ještě moc? **ZMĚN.** Jsou to změny rychlé, každý den jiné, překvapivé, pro mne nepochopitelné a většinou jsem je nezpůsobila já.

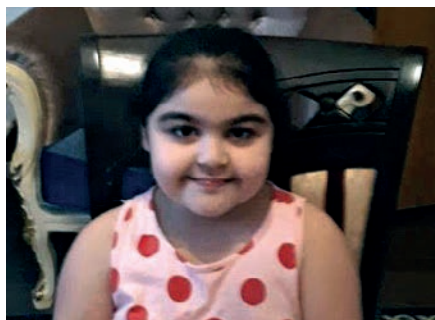
Do seznamu důležitých slov 2020 pro sebe řadím ještě jedno, a to je **ČEKÁNÍ.** Čekám už od jara na svobodu, na pěkné osobní vztahy, na otevřená sportoviště, na živé koncerty, na setkání s přáteli, na cestování, na aktivity, které Chaloupka organizuje, na kafe v kavárně v centru Ostravy nebo plzeňské čepované pivo.

Ráda bych nám všem přijemnila to naše čekání na radosti a nutnosti klidného života. Zeptali jsme se proto, jak se Vám žije na dálku a přenesli to do našich Pěstounových. Pěkné počtení a přeji nám všem, ať rok 2021 má zpátky **SVOBODU, KULTURU, SPORT, SPOUSTU PRÁCE** a hlavně **ZDRAVÍ.**

Vaše Edita

Děti o sobě

CHYBÍ MI KAMARÁDI



Jmenuji se Charlottka a mám sedm roků, teď jsem začala chodit do první třídy spolu s mým bráchou Massimem. Bydlíme v Ostravě s babičkou, dědou a sourozenci. Nejvíce mě baví učení a sledovat pohádky, taky s bráchou. Když jsem nastoupila do školy, líbilo se mi tam, učila jsem se. Teď jsem doma a taky se učím, kreslím kolečka, jedničky, dvojky, trojky, čtu a trošku dělám matiku. Doma se teď s námi učí babička a dědeček. Počítač nemáme, babička nám chodí pro úkoly do školy a hotové úkoly tam pak nosí. Na učení k nám bude chodit taky paní z Chaloupky. Líbí se mi, že se učím doma, ale chybí mi trošku kamarádi. Ve škole jsem už dostala jedničku a dvojku, nejdou mi dobře psát čísla, musím cvičit. Ještě dostáváme i takové obrázky – razítka místo známek, když něco máme dobře. Nevím, kdy zase půjdu do školy, ale těším se tam.

Charlotte Kotlářová

SNAD SE DO ŠKOLY BRZY VRÁTÍME



Jmenuji se Jirka, je mi jedenáct let a chodím do páté třídy. Bydlím s tatínkem

a maminkou v bytě na sídlišti, kde je i má škola. Každý den se na ni s maminkou díváme a je nám líto, že je prázdná. A pak už začíná náš výukový den. I když si můžu trochu pospat, v devět jsem už v domácí školní lavici a učím se. Dost mi pomáhá maminka s tatínkem. Některé věci ještě neumím, tak mi to rodiče vysvětlují. Na on-line vyučování se mi líbí, že můžu používat počítač a taky se těším, že uvidím spolužáky. Doma mě učení baví, ale někdy toho mám moc, a to se mi pak nechce. Ale nakonec úkoly přece jen udělám. To bych pak nemohl na mobil, který mě baví, protože tam mám super hry a můžu je hrát s kamarády, na které se moc těším, až je zase uvidím ve škole. A taky na paní učitelky. Možná se ten virus někam ztratí a my se do školy brzy vrátíme.

Jiřík Hlinský

NĚKDY PŘIJDE DEN BLBEC



Jmenuji se Šimon Raška. Je mi dvanáct let a chodím do šesté třídy. Bydlím v Ostravě se svým dědou a tetou Majdou. Žádné sourozence nemám. Rád jezdím na kole a starám se o naše akvária s rybičkami. Tak jako všichni máme distanční výuku, ale když jsme byli ve škole, na prvním místě byla hygiena – mytí rukou. Líbí se mi, že nemusím nikam jezdit a brzo vstávat. Snažím se, i když je toho na mě někdy moc. Jsem na tom se známky dobře, ale někdy přijde den blbec a v té chvíli už mě radost přejde. Ze začátku mi pomáhala s učením doma teta Majda, ale už jsem se vše naučil a teď to dokážu sám. Učení ve škole mi neschází. Jestli se těším do školy? Jo i ne. Myslím si, že chodit do školy začneme zase až v lednu. Děkuji za pozornost.

Šimon Raška



Vydalo: Rodinné a komunitní centrum Chaloupka z. s., Repinova 19, 702 00, Moravská Ostrava. Redaktorka: Eva Vychodilová. Jazyková korektura: Eva Egermaierová. Grafická úprava: Lukáš Pracný. Redakční rada: Edita Kozinová, Eva Vychodilová. Kontakt: redakcechaloupka@gmail.com.

Vychází zdarma za podpory:



OSTRAVA!!!



UČENÍ DOMA JE DOBRÉ, ALE ŠKOLA MI CHYBÍ



Já jsem Lucka, ale všichni mi doma říkají Kača. Mám osm let, chodím do třetí třídy, do stejné třídy s bratrem Kevinem. Ráda tančím, ale teď nemůžu chodit do tanečního kroužku. Doma nemáme počítač, tak nám pro úkoly chodí do školy babička anebo je paní učitelka donese k nám. Učení doma je dobré, učíme se s paní učitelkou matematiku a čte-

ní, když k nám přijde. Čtení mi jde, ale bratrovi moc ne. Na vysvědčení jsem měla dvě dvojky a jinak samé jedničky. Chybí mi, že nechodím do školy, doma je nuda, ve škole mám kamarády, učím se a tak. Ještě to asi bude za dlouho, co budeme moct jít do školy, to se mi nelíbí.

Lucie Marie Lešková

UŽ SE TĚŠÍM, AŽ NEBUDE KORONAVIRUS



Jmenuji se Jenifer, je mi sedm let a chodím do první třídy. Bydlím s maminkou. Teď je všude hodně nemocných lidí, kteří mají koronavirus, a proto nesmíme nikam chodit. Ani na bazén, ani do herny, ani do kroužků a jsou i zavřené školy. Proto nás paní učitelka učí přes počítač. Učení přes počítač je super, protože když se přihlásíme, ukazujeme

si s kamarády, jaké máme doma hračky nebo zvířátka. Potom s paní učitelkou musíme pracovat z pracovních sešitů, musím si vypnout mikrofon, a jen když mě paní učitelka vyvolá, tak si mikrofon zapnu. Paní učitelka ještě zasílá mamince úkoly, kte-

ré musíme splnit, protože všechno se nestihneme naučit, tak se odpoledne učím i s maminkou. Když chceme, můžeme se přihlásit i večer, kdy nám paní učitelka čte pohádku na dobrou noc. A potom může číst i maminka nebo tatínek některého z dětí. Moje maminka už také četla. Já někdy ale chodím do školy, protože maminka pracuje u policie, a když musí jít do práce, já jdu do školy. Tam je nás málo, jsou s námi ve třídě děti i z druhé, třetí a čtvrté třídy. Dopoledne se učíme a po obědě si hrajeme v družině. Paní učitelka, která se s námi učí, je přísná. Naše paní učitelka je hodnější. Už se těším, až nebude koronavirus, protože se těším do školy na kamarádky. Nevím ale, kdy to bude. Asi až mi bude osm let.

Jenifer Luciková

DOMA SE NUDÍM



Jmenuji se Kevin, je mi deset let. Bydlím s babičkou a se sestrou Kačou. Chodím do třetí třídy. Rád hraju fotbal s kamarády a doma se dívám na televizi. Tak se rád učím, baví mě počítání. Teď mi moc chybí, že nechodím do školy, chybí mi, taky kamarádi i učitelka. Doma se nudím, ve škole jsou kamarádi, hrají si tam, učíme se... A doma co? Nic. Doma

máme internet, ale nemáme počítač, tak se teď učím s babičkou a ve čtvrtek k nám chodí paní učitelka z Chaloupky, je hodná a pomáhá nám. Posledně jsme se učili krát a děleno, já jsem to vůbec neuměl, nevěděl jsem, že se tam píše tečka, ale ta paní mě to naučila. Ale sestra je v tom mnohem lepší než já. Paní učitelka ze školy nám úkoly neznámkuje každý den, to bychom museli mít ten počítač, babička jí naše úkoly nosí v pátek a paní učitelka nám je až pak oznámkuje a dá nám další úkoly. Tento rok už mám jednu trojku z českého jazyka, musím doma trénovat čtení. Pak mám jedničku z angličtiny a z matematiky. Myslím si, že ještě to bude trvat hodně dlouho, než půjdeme zase do školy.

Kevin Oračko



Se Sašou to byla láska na první pohled

Herečka a dabérka Nela Boudová se těsně před padesátkou stala pěstounkou. Její dospělí synové tím nápadem zpočátku nebyli příliš nadšeni, dnes však Sašu berou bez výhrad jako vlastní sestru. A také se díky ní tak trochu připravují na své vlastní rodičovství.

Máte dva v podstatě dospělé syny, mohla jste konečně jako matka vydechnout, ale rozhodla jste se, že se budete znovu starat o malé dítě. Co bylo impulsem?

Co si pamatuju, někdy kolem patnáctého roku jsem si řekla, že když se budu mít dobře, určitě budu adoptovat dítě nebo si vezmu dítě do pěstounské péče. Zkrátka vždycky jsem na to myslela, byl to takový můj sen. A zhruba od čtyřiceti jsem čekala na tu správnou holčičku. Krátce před padesátými narozeninami jsem zavolala své kamarádce Dáše Frouzové do Dětského domova Domino, na který jsem měla vazbu, protože jsem pro ně něco dříve moderovala. A řekla jsem jí, že už si dávám poslední půlrok, potom že už žádné další dítě nechci. A Dáša mi asi za dva měsíce zavolala, že je tam holčička přímo pro mě. Když jsem Sašenku viděla, hned jsem věděla, že má pravdu, byla to láska na první pohled.

Jak proces přijetí Saši do pěstounské péče probíhal?

Ze začátku ke mně docházela na návštěvy a pak jsem o ni zažádala. Nebylo to ale vůbec jednoduché. A musím přiznat, že nemám příliš dobré zkušenosti se sociálkou v Chebu, která byla přidělena k soudu jako tzv. kolizní opatrovník. Řekli mi, že jsem jednala protizákonně, když jsem si sama vybrala dítě. A úžasná paní ředitelka toho dětského domova byla vystavena neskutečnému pranýří. Celý ten proces byl dost zcestný a ošklivý.

Jak dlouho trval?

Brala jsem si Sašu v červnu na poslední měsíc školního roku s tím, že by v září nastoupila do druhé třídy už u mě. Po měsíci mi bohužel řekli, že se Saša musí vrátit do dětského domova. Bylo to poté, co u mě byla na měsíc v prodloužené péči, kdy jsem už počítala s tím, že si ji vezmu. Takže přesně v momentě, kdy to dítě společně s námi, že má nějakou rodinu, že nějak bude vyrůstat, přišlo tohle nařízení bez udání důvodu.



„Saša mi říká Nelo, ale mluví o mě vždycky jako o mámě,“ říká herečka.

Foto: Monika Navrátilová



Díky tomu, že jsou obě umělecké duše, si velice rozumí.

Foto: Monika Navrátilová

To musely být neskutečné nervy, jak jste to řešila?

Obrátila jsem se na právníky a zažádala jsem o předběžné opatření a paní soudkyně byla tak hodná, že jsem ho dostala. Nepomáhala mi žádná nezisková organizace, nikde jsem nedostala žádnou radu, ačkoliv jsem volala na všechna možná místa. Všude mi řekli, že potřebuju kurz opatrovníků, a kdybych neměla tak dobrou právníčku, která velice jímavě popsal, jakou z toho může mít Saša újmu, tak nevím, jak by to celé dopadlo. Nicméně v září potom proběhl soud a Saša mi byla do pěstounské péče přiřčena. A já mám velkou radost, že její sestra proběhla tímto procesem o rok později a je v péči u mé kamarádky. Saša pochází z osmi sourozenců, teď už možná z devíti, takže je zcela jasné, že si tolik dětí nikdo najednou nevezme.

Předpokládám, že vás lákalo mít doma po soužití se dvěma chlapci holčičku. Jak byste popsala rozdíl dětství chlapců a dívek?

Rozdíl je určitě veliký, s děvčátky je to trochu složitější. Myslím, že v tom hrajou velkou roli hormony. Saše je deset a já vidím, jak už u ní začíná předpuberta. Ale myslím, že jak chlapce, tak dívky je nutné především zaměstnat. Saša má hodně kroužků, ráda se pohybuje a zpívá a je celkově hudebně naladěná, takže díky tomu, že je neustále vytížená, daří se nám tyto pubertální stavy, které občas přicházejí, dobře pacifikovat. A navíc si rozumíme, protože jsme obě dvě umělecké duše.

Synové zprvu s vaším pěstounstvím nesouhlasili. Teď už Sašu berou jako sestru v pohodě? Jak probíhá jejich soužití?

Nemůžu říct, že by chlapci nesouhlasili, ale nebyli z toho nápadu úplně nadšení.

Ovšem, když Sašu viděli na prvních návštěvách, připadala jim neskutečně roztomilá, protože ona roztomilá je, takže to určitě napomáhalo celé situaci. A teď ji berou absolutně jako sestru, nebo možná trochu už i jako dceru – mají k ní spíše rodičovský přístup a snaží se ji vychovávat. A protože jsou oba taky umělci, jeden hraje na violoncello, druhý je tanečník, tak jeden ji učí na klavír a druhý s ní tančuje a baletí. Saša dokonce, pokud tedy v lednu udělá talentové zkoušky, bude následovat svého bratra a nastoupí do TCP, Taneční konzervatoře Praha. Musím říct, že mě dojmá, jaký mají vztah, jak na sebe myslí. Vždy se na ni, i když jen telefonují, neopomenou zeptat.

Bratři se na sestru Sašu nikdy neopomenou zeptat.

Tváří jednoho z předchozích čísel Pěstounů byla vaše kolegyně Lucie Benešová, která je taktéž pěstounkou, řešila jste to téma i s ní?

Luce jsem dala tip právě na Dětský domov Domino a seznámila ji s Dášou Frouzovou, takže se to vlastně tak sešlo, že se Sára pak stala její holčičkou. Párkrát jsme o tom mluvily, ale nevídáme se moc často. Nicméně myslím, že jsme obě měly stejnou touhu, ale nijak zvlášť jsme se v postojích neovlivňovaly a názory na pěstounství nerozebíraly, obě máme totiž rozdílný přístup k výchově. Já si myslím, že jsem přísnější. (smích)

Píšete dětské knížky, inspirovala vás něčím k psaní právě Saša?

Poslední kniha, která se jmenuje Bětka a její cesta od Chmury, byla napsaná pro Sašu. Saša mě inspirovala, protože musela nosit okluzor, korekci oka, takovou

tu náplast, a měli jsme s tím doma velké problémy. Saša to nosit nechtěla, tak jsem tuhle knihu napsala pro všechny děti, které si tím musí projít, protože je opravdu nepříjemné, když tohle musí dítě nosit třeba celé dopoledne. Saša si knížku pouští často před spaním, namluvil jsem ji i jako audioknihu.

Vídá se Saša se svými biologickými rodiči? Vnímá jako mámu vás?

Saša se se svými biologickými rodiči nevidá, otce neviděla, s maminkou se setkala jednou na začátku, ale ta se od té doby pak už neozvala. Vídá se jen s mladší sestrou, která je u mé kamarádky v Táboře, a to velmi pravidelně. Holky spolu jezdí na tábory. Mě vnímá spíš jako starší kamarádku, ale je to také tím, jak máme ten vztah nastavený. Říká mi Nelo, ale mluví o mě vždycky jako o mámě.

Tématem letošních Pěstounů je „doba na dálku“. Jak u vás probíhala distanční výuka?

Distanční výuka probíhala obtížně jako v mnoha rodinách, Saša chodí do soukromé Scio školy, kde je trochu jiný způsob učení. Myslím si, že i tato škola si v první distanční výuce nacvičila, jak se to dělá, takže bych řekla, že druhou vlnu zvládali výrazně lépe. Saša se každopádně do školy nesmírně těšila a jsme opravdu nadšení, že teď už tam zase může chodit.

A jak to vše zvládáte zkoordinovat se svou profesí?

Zvládám to, protože mám výbornou maminku, kterou Saša miluje jako babičku. Navíc získala ještě další babičku od mého bývalého muže, za níž často jezdí na prázdniny do Bystrého, protože v Praze už teď není tak jednoduché chodit ven a takzvaně trajdat a užívat si dětství. A právě v Bystrém u babičky Marušky má tu volnost, kterou děti tak milují. Je to úplně jiný život na malém městě. Saša se mnou často chodí večer taky do divadla, takže zná všechna představení nazpaměť. Myslím, že její budoucí dráha je zpečetěna.

Eva Vychodilová

Nela Boudová (53)

Herečka, dabérka, matka dospělých synů Andreje a Dalibora a v posledních třech letech také pěstounka holčičky Alexandry. Vystudovala pražskou konzervatoř, prošla několika oblastními divadly a v poslední době hostuje na několika pražských scénách, například v Činoherním klubu, kde nyní dohrává. Známe ji také z řady seriálů a filmů. Do češtiny dabuje Julii Roberts nebo Jodie Foster a je rovněž autorkou několika dětských knih. K té poslední ji inspirovala právě pěstounská dcera Saša. Před pár lety se stala členkou správní rady obecně prospěšné společnosti MOST, která pomáhá Tibetanům.

Aby škola nebyla za trest

Rodina a děti byly vždy hlavním tématem Rodinného a komunitního centra Chaloupka. Nový projekt s názvem Inkluzivní vzdělávání pro sociálně vyloučené lokality Ostrava cílí zejména na děti a rodiče dětí ze sociálně slabších rodin.



Děti mohou v prostorách RKC Chaloupka využít možnosti individuálního doučování.

Děti ze sociálně vyloučených lokalit přicházejí do základních škol s malou slovní zásobou, nerozvinutou jemnou motorikou a bez návyků a vědomostí, které by měly získávat jak v rodinách, tak v mateřské škole. Učitelé předškolních dětí se shodují, že děti ze sociálně slabších rodin nastupují do mateřských škol až v pátém roce života, kdy je docházka ze zákona povinná, pedagogové se pak snaží, aby děti mezery v jazykovém projevu, motorice či základních znalostech dohnaly, což se ale během jednoho roku nedaří.

Mimo jiné tyto děti mívají velmi často logopedické vady, se kterými během roku, než nastoupí do první třídy, nezmůžou mnoho. „Děti ze sociálně vyloučených lokalit tak mají ztížený start již při nástupu do základní školy a ze vzdělávacího systému vypadávají dříve, přitom nejde o snížený intelekt, nemají dostatek podnětů, motivace a od začátku jsou ve větší nevýhodě,“ říká koordinátorka projektu Barbora Brusová. Díky projektu může být financována pozice školního asistenta v osmi vybraných mateřských školách v sociálně vyloučených lokalitách v Ostravě. Školní asistent má prostor se více věnovat dětem ze sociálně znevýhodněných rodin, důraz je kladen na rozvoj řečových schopností, před matematických a před čtenářských dovedností.

Velmi důležitou roli školního asistenta spatřuje ředitelka RKC Chaloupka Edita Kozinová v motivaci dětí ke vzdělání. „Školní asistent nepracuje jen s dětmi, ale s celou rodinou, potažmo komunitou, kterou v případě, že dítě vynechává docházku, navštíví, zjistí obavy a starosti dané rodiny a snaží se jí pomoci. Často se setkáváme s tím, že děti ze sociálně vyloučených lokalit mají negativní vztah ke škole získaný od svých rodičů, kterým se ve škole moc nedařilo, a dětem říkají věty typu: jen počkej, až půjdeš do školy, tam tě srovnají. Děti se pak školy bojí a vnímají ji jako trest. Změnit tuto optiku se snaží právě školní asistent.“

Rodiče dětí ze sociálně vyloučených lokalit mohou také využívat tzv. odborného specialistu, který s dětmi systematicky rozvíjí jejich komunikační dovednosti a zvyšuje kvalitu jazykového projevu, a to přímo v prostorách RKC Chaloupka v tzv. Neformálním předškolním centru Chaloupka. Projekt cílí na děti v mateřských školách, ale má širší přesah, pracuje také s rodiči, kterým formou workshopů zvyšuje kompetence a motivuje je k tomu, aby své děti při vzdělávání podpořili. Z praxe víme, že děti bývají často jediní členové domácnosti, kteří musí ráno vstávat a plnit si své povinnosti. Projekt myslí i na děti školou povin-

né, se kterými se doma nikdo do školy nepřipravuje a které potřebují usnadnit přechod mezi stupni vzdělávání. Tyto děti mohou v prostorách RKC Chaloupka v tzv. Neformálním klubu RKC Chaloupka využít individuálního doučování.

„Podařilo se nám na sebe navázat opravdu schopné, motivované mladé lidi, kteří předávají nejen vědomosti, ale i touhu po vzdělání,“ pochvaluje si koordinátorka doučujících Barbora Brusová. Díky projektu mohou dostat podporu také pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci, kteří jsou s dětmi a rodinami v každodenním kontaktu, pravidelně mohou sdílet osvědčené postupy a formulovat témata dalšího vzdělávání.

V říjnu proběhlo první tzv. open space setkání, kde se sešli všichni školní asistenti, předali si zajímavé nápady, sdíleli spolu své problémy a shodli se na tom, že by jim pomohlo školení, na kterém by se dozvěděli, jak mohou jako neodborníci rozvíjet všechny složky jazykového projevu dětí; malá slovní zásoba a neřešené řečové vady jsou totiž u dětí ze sociálně vyloučených lokalit velkým tématem.

Barbora Brusová

koordinátorka projektu



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání



MINISTERSTVO ŠKOLNÍHO
VÝCHOVY A TĚLOVÝCHOVY

Měli jsme krásné dětství, říkají biologické děti pěstounů

Vlastě Modlitbové bylo šestadvacet, když se s mužem rozhodli, že si ke čtyřleté Lucce a tříletému Lukášovi přiberou další čtyři malé děti do pěstounské péče. Lucie i její bratr se dnes svorně shodují v tom, že s nevlastními sourozenci prožili krásné dětství a svých rodičů si oba nesmírně váží. Všichni stále fungují jako jedna rodina.



Celá široká rodina na svatbě Lukáše v srpnu 2020.

„Byli jsme jako schody,“ vypráví Lucie. „Nejmladšímu z nás byly dva roky, nejstaršímu pět. To si nedokážu ani představit,“ dodává dnes už maminka dospívajícího Prokopa. Nevlastní sourozenci k nim tenkrát přišli z neúplné rodiny. Maminka jim zemřela, staral se o ně otec a starší sestra. Celkem jich bylo osm dětí. Nejmladší roční miminko Katku si vzali teta se strejdou, starší sourozenci zůstali u táty v Praze. Prostřední Marta, Libuše, Marie a Roman zamířili k Modlitbovým a zůstali u nich až do plnoletosti, někteří i déle, dokud se nepostavili na vlastní nohy.

Oba biologičtí sourozenci na své dětství v početné rodině vzpomínají s láskou a se svými nevlastními sestrami a bratrem udržují dodnes dobré vztahy.

Všichni se společně scházejí na oslavách narozenin a při dalších podobných příležitostech, naposledy se potkali v létě na Lukášově svatbě.

Jediným problémovějším obdobím byla doba, kdy všichni dospívali. „Určitě nebylo vždy vše jen růžové, geny a puberta se projeví a rodiče museli leckdy výchovně zakročit, což sourozence občas ponoukalo dát najevo, že jsem vlastní,“ vysvětluje Lucie. Ona i bratr Lukáš byli spíš klidnější a na rozdíl od ostatních, kterým to s výukou příliš nešlo, se dobře učili. „Museli tedy více makat, což tehdy asi moc nechápali a vzdorovali. Dnes už to vidí jinak,“ vzpomíná na čas, kdy se doma ztrácely peníze nebo zapíraly špatné známky.

Nakonec ale všichni školy dodělali, ať už s maturitou či bez. „Rodiče to určitě stálo spoustu úsilí, nervů a energie, za což je obdivuji,“ komentuje Lucie. Stejně tak později někteří z nich zažehnali existenční problémy, které se objevily v dospělosti, a to opět za pomoci rodičů, ale dle Luciiných slov snad i ponaučením a vlastní snahou něco změnit.

A Modlitbovi, ač již oba dva v důchodu, nadále podávají pomocnou ruku tam, kde je potřeba. Vlasta po ukončení pěstounské péče pracovala pro Fond ohrožených dětí a Marii Vodičkovou (která F.O.D. a síť Klokánků založila, pozn. red.), její muž pro Klokánka v Dolním Benešově. „Paní Vodičkové naši pomáhají dodnes,“ uzavírá Lucie.

Pamatujete si na okamžik, kdy k vám domů přišly naráz čtyři nové děti? Jak jste to vzali?

Lucie: Pamatuji si na to spíš matně, přece jen jsme byli oba dost malí. Najednou rodiče přivezli čtyři děti, Romana a jeho tři sestry Martu, Libušku a Marušku. Měli jsme všichni nachystané pokojíčky vybavené hračkami, vzpomínám si, že jsem se měla s dětmi o hračky podělit, určitě nás na to s bráškou připravovali.

Lukáš: To už si nevybavuji, byly mi tuším tak tři až čtyři roky. Myslím, že jsme to přijali dobře. Nikdy jsem neslyšel od rodičů, že bychom to s Luckou snášeli špatně.

Motivací bylo pomoci dětem, co neměly tolik štěstí, a dát jim rodinu.

Vzpomínáte si, jak vám to rodiče vysvětlili, jaká byla jejich motivace?

Lucie: Rodiče chtěli mít vždy velkou rodinu a tehdy začínaly S.O.S. dětské vesničky. Jedna z prvních byla v Karlových Varech, kde se manželské páry i svobodné maminky věnovaly pěstounské péči. Tudíž jsme se přestěhovali na západ republiky, daleko od všech příbuzných.

Předtím jsme bydleli v Karviné, kde jsme se s bráchou narodili a navštěvovali tam oblíbenou školku, měla jsem tam oblíbenou paní učitelku „Broňku“, dodnes si pamatuji její jméno.

Lukáš: Jak nám to vysvětlovali, si nevzpomenu, ale motivací bylo zkrátka pomoci jiným dětem, co neměly tolik štěstí, a dát jim rodinu.

Jak probíhalo vaše soužití? Byly mezi vámi i nějaké třecí plochy?

Lucie: Rodiče nedělali žádné rozdíly, brali nás všechny stejně. Musím říci, že jsme měli všichni krásné dětství, rodiče se nám všem věnovali a rozdávali lásku.

Lukáš: Soužití za mě probíhalo dobře, vyrůstali jsme společně ve vesničce, kde bylo více rodin tohoto typu a dětí jako smetí. Za mě krásné dětství. Třecí plochy nebyly, jen takové to dětské hašteření, ale nějaká nenávisť? To vůbec.

Vnímáte jinak vztah vás dvou v porovnání s ostatními „sourozenci“?

Lucie: Nemohu říci. Přijde mi to stejné.

Lukáš: Nevnímám a nedělám mezi sourozenci rozdíl, mám je rád všechny.

Kdo z nich vám byl nejbližší, a proč?

Lucie: Kdo mi byl nejbližší, ani nevím,

možná Roman, protože jsme věkově stejní. Odchodili jsme spolu 1. – 8. třídu ZŠ. To byly asi nejlepší roky, na období základky vzpomínám nejraději.

Lukáš: Sdílel jsem pokoj s bráškou Romanem, který je o chlup starší. Užívali jsme si takové ty klukoviny, společné hokeje, fotbalu a různé sporty, Velikonoce... Míval mě na starosti jako starší sourozenec.

Mezi sourozenci neděláme rozdíl, máme se všichni rádi.

Nepřáli jste si někdy být jen běžnou čtyřčlennou domácností? Nebo jste to brali jako daný fakt a užívali si tu velkou rodinu?

Lucie: Brala jsem to tak, jak to je, asi mi to přišlo přirozené.

Lukáš: Bral jsem to tak, jak to je.

Předpokládám, že v tolika dětech jste se museli v leccems uskrovnit. Neměli jste někdy pocit křivdy, že jste si třeba museli něco odepřít?

Lucie: Neměla. Uskrovnit jsme se zcela jistě museli v tolika dětech. A když jsme měli později nějaké aktivity a koníčky, kterým jsme se chtěli skutečně věnovat, a začalo to být finančně náročné, chodili jsme někteří na brigádu, abychom našim



Lukášovi a jeho ženě Lence se nedávno narodilo vysněné dítě.



Sourozenci na Lukášově svatbě s jeho dcerou Emou.

alespoň trochu přispěli. Myslím, že to bylo správné, člověk si alespoň uvědomí, že nic není zadarmo a více si umí věcí vážit.

Lukáš: Uskrovnit, to asi jo, ale pocit křivdy jsem nikdy neměl.

Co vám tahle zkušenost dala a co případně vzala? Ovlivnilo vás to nějak v osobním životě, vztazích, pohledu na pomoc potřebným?

Lucie: Dala mi pokoru, umění naslou-

chat, občas jsem taková vrba. Ovlivnilo mě to určitě, jednu dobu jsem dokonce uvažovala, že půjdu studovat sociologii, ale nakonec se můj život ubíral jiným směrem. Časem jsem si uvědomila, že to není procházka růžovou zahradou a neměla bych na vše asi takovou povahu. Nesmírně si svých rodičů za vše vážím.

Lukáš: Neberu to vůbec tak, že by mi něco vzala, vidím samá pozitiva, tedy že

dala a dává. Určitě mě to ovlivnilo a nejvíce při pomoci potřebným.

Oba máte jedno dítě. Bylo to vědomé rozhodnutí?

Lucie: To ne. Já jsem chtěla dvě děti. Ale syn Prokop se mi narodil ve třiceti letech a těhotenství jsem měla rizikové, tak jsem na druhé dítě moc nespěchala. Daleko od babiček, manžel dost pracovně vytížen, proto jsme chtěli chvíli počkat, až bude Proky samostatnější. Plán byl, než půjde do první třídy, ale ne vše se dá naplánovat. Bohužel se druhé dítě neza-dařilo a s přibývajícím věkem jsme to už nelámali přes koleno. Ničeho nelituji, jsem ráda i za jedno dítě.

Lukáš: To ne, spíše jiné faktory rozhodují.

Uvažovali jste někdy o tom stát se taky pěstouny?

Lucie: Neuvažovala.

Lukáš: Možná trošku o adopci, když jsme se dlouho, s mou teď už manželkou, snažili o miminko.

Naše dětství nám dalo pokoru, umění naslouchat nebo podat pomocnou ruku.

Aktuálním číslem se prolíná téma (nejen) vzdělávání na dálku. Dokážete si představit, že by tenkrát, když jste byli malí, přišla pandemie a karanténa a vy jste se měli učit všichni doma online?

Lucie: Tak to si nedokážu představit vůbec. I s jedním dítětem je to občas anabáze na celý den.

Lukáš: Moc nedovedu. Počítač pro každého, v domě jedna velká třída, rodiče suplující učitele, a to od pondělí do neděle, aby to do nás nějak dostali, popřípadě ještě každému zvlášť vysvětlili učivo.

Eva Vychodilová

Lucie Kuběňová (41)

Po maturitě na ostravském gymnáziu Hladnov pracovala na ekonomickém oddělení logistiky velké české přepravní společnosti, nyní působí ve firmě, která se zabývá prodejem a servisem stavebních strojů, pracuje v administrativě jako fakturantka. Je 15 let vdaná, s manželem Markem má jedenáctiletého syna Prokopa. Mezi její záliby patří cvičení pilates, celá rodina ráda hraje golf a cestuje.

Lukáš Modlitba (40)

Vystudoval střední průmyslovou školu dopravní, hned poté začal pracovat pro firmu, která se zabývá výrobou součástek a dílů pro automobily. Je čerstvě ženatý, s manželkou Lenkou mají roční dcerku Emu. Rád sportuje, hraje hokej, fotbal a tenis a rád chodí do přírody.



Lucie se synem Prokopem na výletě.

Strasti a slasti rodičovství stejnopohlavních párů

Homoparentalita neboli rodičovství dvou osob stejného pohlaví byla vždy tématem rozdělujícím společnost. V mnoha zemích už dnes dvě ženy, ale i dva muži toužící po dítěti mají hned několik možností, jak se stát rodiči. U nás legislativa v tomto směru pokulhává. Zejména českým mužům většinou nezbyvá jiná možnost než pěstounství nebo adopce. I to má však ne jeden háček.



Není důkaz, že by ideálním rodičovským párem byla genderová kombinace muže a ženy, říká psycholog Procházka.

Narozením syna se mu změnilo úplně všechno. Což je u většiny rodičů běžné. Jenže Martin H. je homosexuál. Rodičovství uznávaného lékaře bylo během na dlouhou trať, a ačkoliv by rád měl ještě dalšího potomka, vůbec netuší, zda se mu náročný proces poštěstí zopakovat. Přesto, že žije v Londýně, kde je situace v tomto ohledu mnohem jednodušší než v Česku.

Martin mohl díky tomu, že žije v Anglii, využít tzv. surrogátní neboli náhradní matku. „Byl to náročný, i když krásný proces vzájemného poznávání a budování důvěry,“ odhaluje zákoutí dlouholeté anabáze seznamování s rodinou paní, která mu dítě porodila. Celá akce byla ztížena tím, že muži řešili matčino náboženské vyznání. Dnes však může v náručí chovat biologického syna.

Prostřednictvím tzv. zjednodušeného soudního řízení je rovnoprávným rodičem i jeho partner. „Syn úplně ovládl naše životy, což je nejkrásnější pocit ze všech,“ libuje si. U nás něco takového zatím není možné, zejména mužské páry jsou odkázány na osvojení dítěte nebo pěstounskou péči, jenže i to má svá úskalí. Zažádat si o dítě mohou pouze individuálně.

Jejich partner tedy nemá k dítěti žádný oficiální vztah, takže komplikace nastávají v řadě situací od banální návštěvy lékaře či úřadu až po úmrtí pěstouna. Na druhou stranu registrovaní partneři mají povinnost postarat se o děti žijící v jejich společné domácnosti. „V praxi to znamená, že dítě sice citově a sociálně má dva rodiče, ale jen jeden má legální práva. Dokonce oba z páru pro-

cházejí kurzem a posuzováním ohledně osvojení či pěstounství. Dítě má ale jen od jednoho z nich nárok na výživné nebo dědictví,“ upřesňuje psycholog Jiří Procházka z Centra psychologicko-sociálního poradenství Středočeského kraje. Dítěti navíc stále dáváme najevo, že jeho rodinu neuznáváme.

Povinnosti ano, práva nikoliv, vyplývá tedy ze současné české legislativy. Čeští gayové a lesby s tím nejsou spokojeni a stěžují si na vakuum, které zde v tomto ohledu přetrvává. Muži to přitom mají obecně o něco těžší, a to nejen kvůli tomu, že si nemohou dítě zkrátka „porodit“. Výchova dvěma ženami je navíc ve společnosti historicky přijímána lépe než výchova dvěma muži. Rodičovství dvou otců vyvolává emoce, protože boří zažitá stereotypy.

Gender roli nehraje, důležitá je láska

V ryze ženském prostředí vyrostla a vyrůstá řada dětí, a nemusí to být jen ty z rozvedených rodin. Lékař Martin nebyl výjimkou. U nich doma rodičovskou funkci plnily dvě ženy, neboť otec zahynul při dopravní nehodě, když mu byly necelé dva roky. „Vychovávala nás babička s maminkou. A nikdy jsem nepociťoval negativní dopady na nás, ani výhrady okolí. Chápu, že rodičovství dvou gayů je trochu jiná situace, ale z pohledu dítěte to jiné není. Navíc nestandardních rodin je v dnešní době už hodně,“ říká pyšný otec ročního chlapce.

A psychologové mu dávají většinou za pravdu. „Benefity trvalého a láskyplného vztahu dítěte s rodičem převažují nad negativy,“ hodnotí rodinná terapeutka Julie Rákosová a dodává: „Z mých zkušeností i obecného vědění vyplývá, že není důležité, zda je tento vztah daný biologickou příbuzností či jinými okolnostmi. Rodinu často tvoří i nepřibuzní lidé, bez ohledu na pohlaví. Tudíž adopci a pěstounství, ať už tradičním nebo stejnopohlavním párem, považují za velmi cenné a společensky hodnotné.“

Jiří Procházka k tomu doplňuje: „Není důkaz, že ideálním rodinným uspořádáním ve vztahu k prospěchu dětí je výchova v rámci institucionalizovaného manželství matky a otce. Pro dítě je důležité, jak se k němu někdo jako rodič chová, přijímá za něj odpovědnost, dává mu péči a lásku.“ Gender rodičů by podle něj neměl hrát roli stejně jako jejich etnikum nebo náboženské vyznání. „To už mi přijde důležitější, zda jsou rodiče kuřáci nebo ne,“ komentuje. Páry stejného pohlaví bývají k dětem také otevřenější a upřímnější. „Heterosexuální pár má někdy problém dítěti otevřeně říci o tom, že bylo počato díky dárci nebo že bylo osvojeno,“ vysvětluje dále psycholog. Samy odrostlé děti stejnopohlavních párů v průzkumech také dokládají, že se



FOTO: PLATFORMA PROUD

doma naučily větší toleranci. A podle Julie Rákosové jsou život i výchova v obou typech rodin srovnatelné a stejnopohlavní páry se potýkají s podobnými potížemi jako jiné rodiny.

Nakazíš se!

Přesto se homoparentální rodiče často setkávají s nepřijetím okolí a mnozí výchovu stejnopohlavními páry i nadále radikálně odsuzují. Nejen laici, ale dokonce i někteří psychologové argumentují, že „je to proti přírodě“, hrozí homosexuální „nákazou“, narušením pohlavní identity dítěte nebo předáním špatných rodinných vzorů, v extrémních případech dokonce varují před vyšším rizikem zneužívání dětí. Nic z toho však dosavadní průzkumy nepotvrdily. Naopak mnoho z nich vyvrátilo i obavy, že děti vychovávané stejnopohlavními páry se ve školním věku častěji setkávají s odmítáním okolí a jsou náchylnější stát se oběťmi šikany.

Rozdílnost názorů je dle psychologů Rákosové dána nejspíš tím, že každý vychází ze svých jedinečných zkušeností

a osobního přesvědčení. „I psychologové a psychologky jsou jen lidi zvyklí na nějaké tradice, téma se jich může osobně dotýkat, protože jsou vlivem společnosti nebo třeba filmů heterosexistictví a heteronormativní,“ dodává Jiří Procházka. Nebo jen nemají zkušenosti s takovými rodinami, a pokud ano, mohou mít podle něj tendenci filtrovat je přes již vytvořené postoje.

Zkušenosti ze světa každopádně ukazují, že v zemích, kde jsou různorodé rodiny už déle běžnou součástí společnosti, se nad nimi dnes málokdo pozastavuje. Mezi nejvstřícnější státy v této oblasti patří z Evropy momentálně Dánsko, Nizozemí, Belgie, Švédsko, Rakousko, Malta, Portugalsko či již zmíněná Velká Británie, naopak třeba Poláci, Rumuni, Ukrajinci nebo i Slováci nemají uzákoněno ani registrované partnerství, které je u nás možné už od roku 2006. Česká republika tedy stojí někde mezi.

Přesto část českých gayů a leseb raději odchází žít do zemí, kde je možné dítě do registrovaných svazků legálně přivést pohodlnějšími a výhodnějšími způsoby než tady. Ať už díky možnosti společné pěstounské péče nebo společné adopce, již zmíněné náhradní matky, umělého oplodnění, osvojení dítěte partnera, případně díky modelu sdíleného rodičovství více párů.

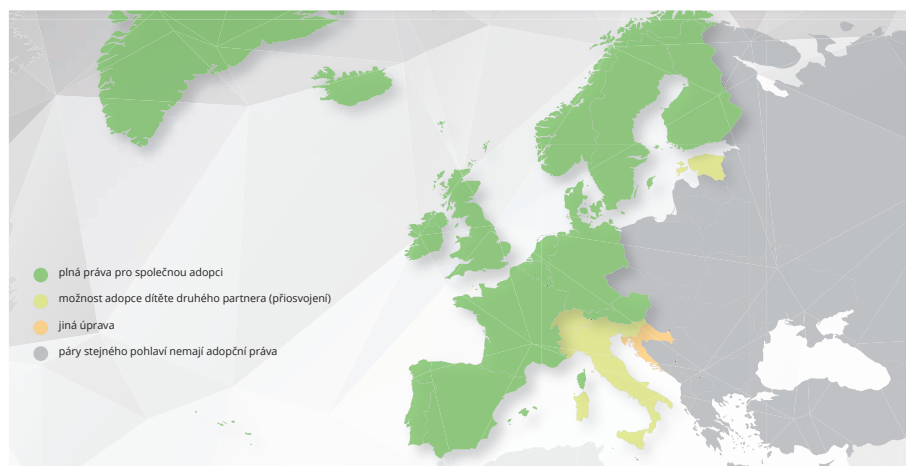
Termín homoparentalita (homoparentalite) byl poprvé použit v druhé polovině 90. let 20. století francouzskými aktivisty s poukazem na to, že lépe vystihuje specifickou kvalitu tohoto rodinného modelu a neomezuje se na pouhé konstatování homosexuality rodičů. Od té doby se postupně rozšířil i v odborném povědomí.

Zdroj: Wikipedia

Nezřídka však do ciziny odcházejí i ti, co získali dítě do péče u nás. Stěhují se s ním pryč proto, aby ho do vstřícného prostředí přivedli s jistotou. A opět se většinou jedná o muže, mnoho takových příběhů u nás bylo medializováno. Jeden podobný vypráví Jiří Procházka, jehož známí byli vybráni pro dítě, které nebylo jednoduše umístitelné do jiné rodiny. Pěstounka na přechodnou dobu se zprvu zdráhala předat dítě mužskému páru a rodiče nakonec raději odjeli do zahraničí. „Dítě je šťastné, se spolužáky kreslí své dva tatínky a přeje jim ke Dni otců, zatímco tatínci se zase díky tomuto dobrodružství učí nové věci, včetně nového jazyka,“ líčí psycholog.

Stejně tak lékař Martin z našeho úvodu žije v cizině, s problémy se svým rodičovstvím se však nesetkal ani tady. „My jsme v okolí na žádné zásadní negativní reakce opravdu nenarazili. Rodiče, sourozenci i kamarádi byli a jsou nadšení,“ pochvaluje si.

Eva Vychodilová



Většina států západní Evropy umožňuje stejnopohlavním párům jak pěstounství, tak adopci.

(Zdroj: Queer Geography, www.queergeography.czj)

Stále čekáme na ten zázračný telefonát

Pavel Šubrt a Laco Hudec jsou spolu už šestnáct let, z toho pět v registrovaném partnerství. Rok a půl mají ve Vídni, kde žijí, zažádáno o adopci. Člověk se podle nich nevyhne otázce „Co když nejsme vhodní?“ shodují se. Stále čekají, kdy zazvoní kouzelný telefon.



Před pěti lety uzavřeli v Česku registrované partnerství.

Jste spolu řadu let, jak dlouho už řešíte téma rodičovství?

Pavel: Začátek našeho vztahu byl trochu rozlítaný, Laco v Praze a já cestoval mezi Prahou a Vídní a po celém světě. Dítě ale bylo vždy snem nás obou. A po „svatbě“ jsme si řekli, že do toho jdeme tady v Rakousku.

Prošli jste za tu dobu nějakým vývojem?

Laco: Určitě. Byl čas, kdy jsme preferovali „surrogacy“, tedy náhradní matku. Začali jsme jednat s agenturami v zahraničí, řešili jsme i osvojení dítěte jednoho z nás, protože jsme měli pár nabídek od kamarádek leseb. Ale po pohovoru na vídeňském magistrátu bylo rozhodnuto. Žádná náhradní matka, ale adopce.

V jaké jste nyní fázi a jaké máte výhlídky?

Pavel: My jsme se rozhodli pro adopci domácí, tedy pro dítě narozené v Ra-

kousku. Prošli jsme přípravnými kurzy a v lednu 2019 jsme dostali povolení, které je platné pět let. Teď čekáme na ten zázračný telefonát.

Znamená to, že máte do těch pěti let garantováno, že vám nějaké dítě najdou?

Pavel: Vůbec ne. Máme schváleno, že se můžeme stát adoptivními rodiči, potom bychom museli celým procesem projít znovu. Někteří lidé nám říkají, že je to hrozné, ale nám to přijde v pořádku, během takové doby se může leccos změnit. A i kdyby to nakonec nedopadlo, strašně moc nás to celé obohatilo.

Jak takový kurz pro adoptivní rodiče probíhá?

Laco: Kurz byl skvělý, profesionální. Není to o tom, že bychom měli třeba přebalit dítě. Dávali spíš hodně pozor, jak jsme konzistentní v názorech. Pozorují,

co jsi za člověka, zajímají se o historii rodiny, oni jsou zodpovědní za to, kam dítě dají. A snaží se ho co nejvíc na tu rodinu napasovat. Dítě s potenciálem uměleckých genů se snaží umístit tam, kde ho v téhle oblasti podpoří.

Jak dlouho kurz probíhal?

Pavel: Trval měsíce, vždy jednou týdně asi dvě hodiny. První část byla informační, pak jsme probírali vývoj dítěte, právnícké nebo zdravotnické věci. Bylo nás deset párů a dva páry jsme byli kluci. Fascinující bylo, že se nad tím nikdo nepozastavil. Žádný náznak takového toho „co ti tady dělají?“ anebo soutěživosti mezi páry.

Můžete popsat nějaké konkrétní zážitky z kurzu?

Laco: Kladli nám třeba na srdce, že nemůžeme dítěti nikdy říct: „Ty jsi adopto-

vaný.“ Dítě je mezi vrstevníky normální, to my rodiče jsme jiní. Nikdy taky nesmíme dítěti říkat: „To máš po těch svých rodičích.“ To je pro něj podpásovka.

Pavel: Dělal s námi věci, které ti jsou jasné, ale pojmenovávali je. Klasický pár má na přípravu devět měsíců. Hodně lidem, co byli na tom kurzu, bylo už přes čtyřicet, a tím pádem byli zvyklí žít většinu života sami nebo bez dítěte. A aby ti dali ze dne na den dítě, je masakr, proto je na to ta příprava tak dlouhá, abys třeba i v půlce řekl ne a považoval to za správné rozhodnutí.

Byli tací?

Laco: V našem kurzu skončila někdy v polovině paní, která žádala o adopci sama. Pořád nám říkali, že „ne“ není špatná odpověď. A to, že jsi adoptivní rodič, neznamená, že půjdeš proti sobě.

Zažili jste během kurzu i náročnější chvíle?

Pavel: Přišly i temnější věci. Měli jsme jít například na nádraží. Z jakého důvodu? Možná tam uvidíme rodiče našeho budoucího dítěte. Také jsme probírali, proč žádáme o adopci. U nás je to jasné. Zajímavé ale bylo, jak u heterosexuálních párů všechna zodpovědnost za nemožnost mít biologické dítě spadla na holky.

Máte o dítěti nějakou konkrétní představu? Vadilo by vám dítě s handicapem?

Pavel: Samotná představa vychovávat dítě nás zcela naplňuje, jiná kritéria nemáme. Máme napsán věk do roku a půl, ale když bude starší a bude tam dobrý „match“, tak nám asi zavolají. Jediné, co jsme odmítli, bylo dítě s velkým postižením, pokud by například bylo trvale upoutáno na lůžko. Malý handicap ale není problém, dítě od nás dostane takovou podporu, aby jakoukoliv svou slabinu překonalo.

Laco: Taktéž máme výhrady, pokud by matka konzumovala v těhotenství alkohol, což se sice nedá úplně vyloučit, ale z toho důvodu nemůžeme dostat třeba dítě z babyboxu.

Chtěli byste více dětí?

Laco: Jasně! S radostí! Podruhé už adoptovat nemůžeme. Leda by to byla rovnou dvojčata, čemuž bychom se nebránili. Padla dokonce i otázka ohledně trojčat, i na tu jsme odpověděli kladně. Říkali jsme si ale,

Laco Hudec (36) pochází ze Slovenska, jeho partner **Pavel Šubrt** (43) je z Čech. Jejich životy se protkaly před třinácti lety, před pěti lety uzavřeli v Česku registrované partnerství. Už několik let žijí společně ve Vídni. Pavel pracuje ve finančním sektoru, Laco je muzikálový herec a zakladatel „up-cycling“ značky VecizVeci. Jejich společnou vášní je cestování a objevování nových míst na Zemi, ale především jsou to společné zážitky. Pavel rád relaxuje na kole a pro Laca je velkým koníčkem jóga.



Na vrcholu Stok Kangri v Indii, ve výšce 6153 m n. m.

že pokud adoptujeme jedno dítě, to druhé by pak mohlo být pěstounské.

Máte kolem lidí, kteří prošli stejnou nebo podobnou zkušeností?

Pavel: Máme několik přátel, kteří mají děti v pěstounské péči a je krásné se s nimi setkávat. Ale zároveň každé setkání je pro nás připomínkou, že my ještě čekáme.

Nezvažovali jste rovnou pěstounskou péči? Možná byste měli větší jistotu, že dítě dostanete rychleji.

Laco: Určitě. A v Rakousku navíc pěstounství velmi podporují, a to i finančně. Jenže když jsi pěstoun, nesmíš se z Rakouska odstěhovat. My jsme v tomhle směru dost svobodní a mít nad sebou to, že nemůžeme odjet, jsme nechtěli. Také je tam věc hrozby odebrání dítěte. Vždy se však můžeme rozhodnout jinak. Kdybychom teď řekli, že jdeme do pěstounství, není to problém, změníme status a možná nám za týden volají.

Nesnažil se vám někdo rodičovství vymluvit?

Pavel: Ano, bylo několik párů a my jsme za jejich názor vděční. Chtěli nás varovat a ukázat nám i „nepříznivou“ stránku. Ale vlastně nás to nakonec utvrdilo v tom, že chceme být adoptivními rodiči.

Laco: Jasně že ano! Proto jsou ale skvělé přípravné kurzy. Během jednoho kurzu jsme měli docela zajímavý úkol, nalepili nám na záda cedulky se jmény slavných osobností. Hádali jsme, kdo jsme, a díky tomu jsme přišli na to, že například Sandra Bullock nebo Steve Jobs měli adoptivní rodiče.

V Rakousku je legalizováno i manželství homosexuálů. Adopce je na rozdíl od ČR možná oběma z páru. Na Slovensku, odkud pochází Laco, nemají gayové a lesby vůbec žádná práva. Proč tomu tak podle vás je?

Laco: ČR ani Slovensko nejsou jediné v Evropě, kde stále není legislativa vyrovnaná. Jedním z důvodů je určitě neochota politiků tuto otázku řešit. V Čechách je

ale napříč tomu skvělá kampaň JsmeFér, které jsme byli součástí. Na Slovensku o tom teď není ani diskuze. S novým prezidentem, tedy paní prezidentkou, se ale možná věci změní. A třeba také popostrčí debatu papežské novinky z Vatikánu.

Vnímáte rozdíl v náladě společnosti vůči rodičovství stejnopohlavními páry v ČR versus Rakousku, potažmo zbytku západní Evropy?

Pavel: Ano, jsou rozdíly. V Holandsku je to již dvacet let možné, proto tam společnost má velkou řadu příkladů rodin, které nejsou máma, táta a děti, a proto to už nikoho nepřekvapí a nálada společnosti je tomu nakloněna.

Připravujete se nějak na příchod dítěte?

Pavel: Rozhodně ne ve smyslu zařízení pokojíčku, nic takového nerealizujeme. Snažíme se ale vyklidit náš domov, aby v něm bylo dost prostoru. Po sedmi letech v současném bytě jsme už něco nashromáždili. Jinak je formou přípravy sledování, jak různí rodiče přistupují k situacím s dětmi, pozorujeme je a bavíme se o tom.

Jak byste si dělili péči o dítě?

Laco: Nevím, zda se dá říci dělili. Je jasné, že jeden z nás se musí zaměřit na práci a druhý na výdělek. V současné COVID době je to trochu jiné, jsme vlastně stále oba doma. Jakou konkrétní roli bude mít každý z nás, to uvidíme, jsme každý dobrý v jiné oblasti.

Tématem aktuálního čísla časopisu je „doba na dálku“. Kdo z vás by v případě uzavření škol pomáhal dítěti s distanční výukou?

Pavel: Já pracuji už delší dobu „na dálku“, takže pomoc určitě přijde z mé strany. Pokud ale půjde o kreativní téma, tak to bude Laco.

Nebojíte se, že by vám po tolika letech soužití ve dvou mohlo dítě vztah narušit?

Laco: Určitě nám to vztah naruší, změní priority i to, jak naše dny budou vypadat. Na to se však těšíme!

Eva Vychodilová

Kulturní koktejl na dlouhé zimní večery

Kultura to teď nemá jednoduché. Žijeme v době, kdy kina, divadla, koncertní i výstavní sály jsou kdykoliv ze dne na den uzavřeny, a nikdo netuší, na jak dlouho.

Připravili jsme pro vás kulturní všehochuť, kterou si můžete užít doma. Vše kolem tématu života osiřelých či odložených dětí, kojeneckých ústavů a dětských domovů a v neposlední řadě také života v náhradní rodině až do vašeho obýváku. Ne vždy jsou to příběhy veselé, mnohdy ale mají dobrý konec. I díky pěstounům.

Filmové bonbonky

Dítě

Dítě si přeci mohou udělat nové, kdežto peníze potřebují teď. Tak proč ho neprodat k adopci? Čerstvě dospělý Bruno, sám ještě tak trochu dítě, netuší, co svým neuváženým krokem způsobí. Syrové drama bratří Dardennů, v němž nezazní ani tón hudby, se může pochlubit mimo jiné Zlatou palmou z Cannes.

Oliver Twist

Románová klasika z pera Charlese Dickens opět na plátně. Tentokrát na režiséřskou sesli usedl kontroverzní Roman Polanski. Příběh osiřelého Olivera Twista, který uprchne z chudobince do ulic Londýna 19. století, se natáčel také na pražském Barrandově, v Berouně a Žatci.



Najednou jsme rodina

Pete a Ellie se rozhodnou založit rodinu a vrhnou se po hlavě do světa pěstounské péče. Když zjistí, že má jejich vysněné dítě

dva sourozence, rozroste se jejich domácnost přes noc hned o tři členy. Komedie je inspirována skutečnými událostmi ze života scénáristy a režiséra Seana Anderse.

Juno

Ellen Page v roli šestnáctileté středoškolačky Juno, která se potýká s nečekaným těhotenstvím. Přerod z potrhle pubertální holky v dospělou ženu začíná v okamžiku, kdy se Juno rozhodne jinak, než původně zamýšlela. Snímek, který jen v USA vydělal 140 milionů dolarů, natočil Kanaďan Jason Reitman, syn československého rodáka a autora kultovní fantasy komedie Krotitelé duchů.



Slavíci v kleci

Dvě nominace na Oscara, jedna na Zlaté Glóby a slušná výstavka cen z mezinárodních festivalů. Poměrně klasický a čitelný snímek Christophu Barratiera o nadšeném učiteli a nezvladatelných chovancích internátu, povětšinou sirotčích, si diváka podmaní zejména hudbou.

Právě její magický svět začíná měnit životy internátních svěřenců navždy.



Adopce

Kate je 43 let a silně touží po dítěti. Nakonec se rozhodne pro adopci. Naráží však na obrovské překážky ze strany úřadů, protože je svobodná. Lidé, kteří ji znají, to také nechápou, a odsuzují ji za to. Působivý černobílý maďarský snímek Mártý Mészáros z roku 1975 vyhrál na Berlínském filmovém festivalu Zlatého medvěda.

Seriálové dobroty

Dámský gambit

V 50. letech v sobě mladá dívka ze sirotčince, později vychovávaná u pěstounů, objeví mimořádný šachový talent. Její překvapivou cestu ke slávě ale komplikuje boj se závislostí. Dle ČSFD je tato série od Netflixu s 90% hodnocením 21. nejlepším seriálem.

Bludičky

Příběh tří sourozenců, kteří na počátku dospělosti vstupují do normálního života, na něj jsou jen málo připraveni, natočila režisérka Irena Pavlásková podle scénáře Ivo Pelanta. Osudy Adama, Marie a Evy se autoři snažili pojmut nikoliv temně, ale spíš osvětově a s nadějí. Nepřehlédnutelnou roli třídičné televizní série ztvárnila Simona Stašová.



Dokumentární koření

Nevítaní

Pětici dětí, které se narodily s vážným postižením a byly rodiči odmítnuty, sledoval Tomáš Škrdlant celých dvacet let na jejich cestě z Jedličkova ústavu do života. Příběh dětí, o které se takzvaně postaral stát a izoloval je od světa, je přese všechno povzbudivým svědectvím o tom, co všechno dokáže hendikepovaný člověk se silnou vůlí zvládnout. Film získal výroční Cenu Pavla Kouteckého za nejlepší český dokument.

Rodiče napořád



Pěstounskou péči v celé její rozmanitosti představuje šestidílný televizní cyklus dokumentaristky Olgy Špátové. Mezi autentickými příběhy o setkání nových rodičů s dětmi z kojeneckých ústavů, dětských domovů nebo od přechodných pěstounů najdeme bohatou škálu témat od přijetí dítěte se zdravotním postižením přes výchovu dvěma muži až po soužití pěstounů s matkou jednoho z dětí.

V nejlepším zájmu dítěte

Režisérka Linda Kallistová Jablonská, která je sama mámou čtyř dětí, sledovala společně se scenáristkou Irenou Hejdovou po několik měsíců osudy dětí, o které se jejich rodiče nemohou nebo nechťejí starat. Dokument natočený v rámci série Český žurnál před čtyřmi lety rozvířil žhavé téma existence kojeneckých ústavů versus přechodné pěstounské péče i následnou společenskou debatu.

Adopce: Konkurz na rodiče

Co dělá rodinu rodinou – propletené geny, nebo láska? Dokument Alice Nellis ukazuje, že adoptivní proces se všemi byrokratickými komplikacemi si v ničem nezadá se skutečným těhotenstvím. Osvojení dítěte sleduje režisérka, která si ho sama prožila, na příbězích několika manželských dvojic, přičemž citlivě nahlíží do podstaty rodičovství se všemi odměnami a riziky, které pro pár v nových rolích představuje.

Knižní lahůdky



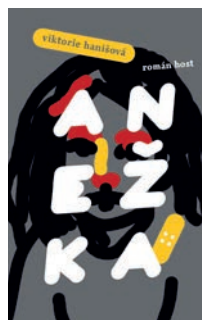
Lucy Maud Montgomery: Anna ze Zeleného domu

I po téměř 40 letech od svého vydání je stále vyhledávaným příběhem upovídané Anny, sirotka, který nachází svůj první opravdo-

vý domov u dvou stárnoucích sourozenců, až doposud osaměle hospodařících na své venkovské farmě. Humorné a optimistické čtení pro čtenáře od dětského věku do sta let.

Tereza Boučková: Rok kohouta

Drásavě upřímná výpověď ženy, které se rozpadne život, a ona hledá sílu, s níž by ho dokázala znovu poskládat dohromady. Autobiograficky laděný román popisuje zážitky s výchovou vlastního a dvou adoptovaných romských dětí. Své zkušenosti autorka ztvárnila už na začátku nového milénia ve scénáři ke snímku Zdeňka Týce Smradi.



Viktorie Hanišová: Anežka

Rodiče si nevybíráme. Děti občas ano. Julie toužila po své blondaté Anežce, místo ní vychovává romskou holčičku Agnes. Románový

debut úspěšné české spisovatelky poodhaluje tragické důsledky jednoho špatného výběru i boj s vlastními předsudky a představami omotanými pavučinami lží.



Ginny napořád

Ginny je třináct a bydlí v adoptivní rodině. K snídani musí mít přesně devět kuliček hroznového vína, všechno chápe doslovně a zbožňuje seznamy. Román Benjamina Ludwiga o autistické dívce byl v USA hodnocen jako nejslibnější debut roku.

Dita Táborská: Malinka

Tři ženy, tři různé pohledy na adopci a mateřství. Ina ke dvěma dětem třetí adoptovala a snaží se jej plně začlenit do rodiny. Alice prahne po naplnění úředu mateřství, ovšem poněkud sobecky. Třetí příběh přináší Malka, sama adoptovaná a nyní nechtěně těhotná... Postavy románu o krizi lidské identity se navzájem potřebují k životu, ale ten je často škodolibě plácá přes prsty.



Cathy Glass: Rozbitá

Příběh zneužívané a odvržené osmileté dívky Jodie a útrap při hledání vhodných pěstounů ukazuje, jak náročný úkol náhradní rodiče mají. Někdy dostanou

do péče dítě, které se i přes jejich nejlepší snahy nedokáže vymanit z toho, co prožilo, a následky týrání či vážného zanedbávání si nese po celý život.

Edith Holá: Cesta k mým matkám

Léta chtěla najít svou biologickou matku. O to víc nyní, když je sama matkou. Autobiografická zpověď o cestě k biologické i adoptivní matce i cestě k sobě sama. Novinářka Dagmar Edith Holá na svou prvotinu o dva roky později navázala románem O ženách a o lásce, který se pro změnu zabývá institutem tzv. náhradní matky.

Emily Giffin: Kam patříme

Šestatřicetiletá Marian má dokonalý život a osmnáct let staré tajemství zvané Kirby. Jednoho dne Kirby stane na jejím prahu a vše se začne hroutit jak domeček z karet... Příběh jedné adopce vyprávěné z pohledu matky i dítěte.

Eva Vychodilová

Foto a repro: ČT, IMDB, Host, Ikar, Albatros, Portál

Ostrava může mít i jinou tvář

Zažít Ostravu Jinak je jedinečnou příležitostí, jak ukázat obyvatelům, že místo, kde žijeme, může mít více tváří a podob. RKC Chaloupka ji v roce 2021 bude organizovat třetím rokem, ale tradici má v Ostravě již osm let.

Tento koncept založil Cooltour a my v tom velmi rádi pokračujeme. Snažíme se upozornit na místa v centru Ostravy, která jsou využívána spíše pro parkování aut nebo jsou určitým způsobem zanedbaná, a není využita jejich krása pro sousedské soužití a komunitní život rodin.

ZOJ se koná každý rok u příležitosti Mezinárodního týdne bez aut a ukazuje, jak by konkrétní místo vypadalo, kdyby se doprava přemístila jinde. Na co se vždy moc těším, je spolupráce mnoha organizací, které se akce aktivně účastní a připravují program pro návštěvníky. V roce 2020 se nám podařilo akci zorganizovat a záznam můžete zhlédnout na youtube /Zažít Ostravu Jinak 2020/.

Edita Kozinová



RKC Chaloupka zve

12. ledna 2021

Novoroční karneval

RKC Chaloupka, Repinova 19

11. února 2021

Valentýnské dílničky

Klub seniorů Dědičná

9. března 2021

Základy tejpování

RKC Chaloupka, Repinova 19

22. dubna 2021

Setkání s terapeutem

RKC Chaloupka, Repinova 19

6. května 2021

Tvořivé dílny ke Dni Matek

RKC Chaloupka, Repinova 19

1. června 2021

Den dětí v Chaloupce

RKC Chaloupka, Repinova 19

Základní myšlenka kampaně Dejme dětem rodinu

Kampaň má přispět ke změně současné situace dětí v dětských domovech a jiných ústavních zařízeních, podpořit jejich výchovu v náhradních rodinách a zajistit jim patřičné rodičovské vzory. Zároveň je smyslem a cílem projektu odstranit nedostatečnou informovanost lidí o této problematice.

V zájmu každého dítěte je vyrůstat v klidném a harmonickém prostředí. Ne každý z rodičů však může toto zdravé rodinné zázemí svým dětem zajistit. I z tohoto důvodu se mnoho dětí ocitá v ústavní výchově (dětské domovy, dětská centra). Alternativou ústavní výchovy je náhradní rodinná péče, jež může být realizována formou osvojení, pěstounské péče, pěstounské péče na přechodnou dobu, poručenství nebo svěření dítěte do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče. Pojďte ji s námi podpořit!

Více na www.dejmedetemrodinu.cz